

С гордост за миналото и увереност за бъдещето

Преди 90 години, през 1928 г., на територията на община Брезник се обособява Секцията по укрепяване на пороищата и залесяване, чийто правоприменик днес е Държавното горско стопанство. До този момент територията на стопанството е влизала в обхвата на действие на Секцията по укрепяване на пороищата и залесяване със седалище в Трън. Първият директор, назначен през 1928 г., е лесовъдът

Константинов, родом от трънското село Лялинци. Той ръководи секцията до 1942 година. Дейността на новата административна структура започва със състав от около 20 души - лесовъди, горски стражари и работници. Под ръководството на инж. Константинов през 1936 г. се полагат основите и се построява административната сграда, която е била в близост до сегашната. По това време Горското стопанство за превоз разполага с един фойтон и обслужва всички населени места на територията на общината. От 1942 до 1962 г. стопанството е ръководено от лесовъдите Борис Томанов, Кирил Пунджев, Христос Димитров, Пеко Панов, Тодор Матеев, Иван Кънчев и Ценов. В този период, през 1952 г., дърводобивната дейност на Горското стопанство преминава към Софийското горскопромишлено стопанство. В ДГС - Брезник, остават дейностите по стопанисване на горите, производство на фиданки, залесяване, укрепяване на пороите и опазване на горите. Подчинено е на Софийското окръжно управление на горите, а след това преминава към Горскопромишления комбинат в Кюстендил (до 1978 година). През 1965 г. под ръководството на инж. Вергил Христов - директор на стопанството от юли 1962 до март 1977 г., започва строежът на днешната административна сграда, завършена през декември 1966 година.

През 1971 г. е открит Горски кантон в м. Букова глава. През 1975 г. е построен младежкия бригадирски лагер в с. Билинци за 70-80 души на смяна, съществувал до 1980 година. През този период са направени масивни залесявания и са създадени иглолистни култури в местностите Црънча, Владило, Лейките, Предел, Чеканска бука, Гребен и други.

В периода 1977-1984 г. директори на Държавното горско стопанство са инженерите Филип Суганов, Петър Калев и Кръстьо Кръстев. От април 1984 г. до кончината си през 2011 г. директор е инж. Николай Аначков, родом от брезнишкото с. Сопица, останал в спомените на лесовъдската колегия и гражданите на Брезник като деен ръководител, допринесъл в изключителна степен за утвърждаване на авторитета на стопанството.

От 2011 г. стопанството е териториално поделение на Югозападното държавно предприятие - Благоевград, като негов директор е инж. Петър Савев. През изминалите години значителен принос в развитието и дейността на стопанството имат всички служители, лесовъди и работници. Щатният персонал е достигал 100 души, а сега наброява 26 - сплотен екип от опитни и млади професионалисти, обичащи работата си, търсещи нестандартни решения и усъвършенстване на своите умения.

Едно от основните мероприятия, които извършва Държавното горско стопанство през всичките години на съществуването си, е създаването на нови иглолистни и широколистни гори. Първите залесявания са направени непосредствено след Първата световна война върху северните склонове на м. Бърдото. Активно участие в залесяването вземат войниците и офицерите от Пети конен полк в периода 1920-1923 година. Пак по същото време се извършват големи залесителни мероприятия над с. Ноевци и в м. Букова глава. През 1950 г. започва масово овладяване на пороите чрез залесяване на всички голи склонове в планинските вериги Вискярска планина, Предела, Балчар, Дебелец, планинските възвишения около Долна и Горна Секирна, Станьовци, Банище, Падине, Гигинци, Душинци, Гребен. В резултат на тези мащабни залесителни мероприятия се създават зелени зони и бъдещи иглолистни гори върху почти всички планински склонове около Граовската котловина. Най-добре оформени са масивите в местностите Букова глава и Бърдото - днес това са белите дробове на града и общината, места за отдих и разходка. Залесяванията през всичките тези години стигат до 4500-4600 дка годишно.

Фиданките са произвеждани в разсадниците „Букова глава“, „Балталък“ и „Дражол“, съществували до 1980 г., когато със заповед на министъра на горите и горската промишленост последните два са заменени за площи от държавния поземлен фонд, върху който се намира сметището на Брезник. След почистването му през същата година се създава сегашният държавен горски разсадник „Старият яз“. През 1981 г. започва и строежът на административната сграда в разсадника, която е открита през 1986 г. и функционира в днешно време като почивна база. В държавния горски разсадник сега се произвеждат основно декоративни фиданки.

Особено внимание през годините е отделяно на борбата с ерозията и залесяването на засегнатите от нея терени. Извършено е активно баражно строителство във водосборите на реките Светля и Конска, трайно овладени срещу ерозионните процеси. През 2019 г. се предвижда основен ремонт на каменен бараж в м. Ноевски дол до с. Ноевци. През годините са извършвани и странични дейности като добив на сено, вършина, събиране на билки, гъби, шипки, отглеждане на овце и яребици, производство на елхи, преработка на дървен материал в изграден дърводелски цех.

В последните години основен приоритет за стопанството е овладяването на съхненето в иглолистни гори, причинено от корояди и други биотични и абиотични фактори, чрез провеждане на санитарни и принудителни сечи и реализация на добитата дървесина. За периода 2012-2017 г. са усвоени близо 95 000 пл. м³ лежаща маса повредена дървесина, а през 2018 г. до края на август от санитарни и принудителни сечи - малко над 32 000 пл. м³ лежаща маса, което е 90 % от добитата дървесина в стопанството. При недостатъчно естествено възобновяване върху освободените след санитарни и принудителни сечи площи и върху голини се извършва залесяване с местни дървесни видове, основно черен бор и зимен дъб, като от 2016 г. до днес са залесени 505 дка. Ежегодно на жителите на община Брезник и на жители на населени места от други близки общини се осигуряват дърва за огрев чрез продажба от временен склад. От 2017 г. Държавното горско стопанство разполага и с централен склад на територията на държавния горски разсадник „Старият яз“, откъдето осигурява дърва за огрев през зимните месеци.

Отбелязваме своя 90-годишен юбилей с гордост и увереност, че Държавното горско стопанство е допринесло в значителна степен за преобразяване на облика на природата в Брезнишкия край и чрез устойчиво използване на дървесни ресурси осигурява за поколения напред прекарани условия за отдих, чист въздух и здравословен начин на живот.